

KESTÄVÄN ASUMISEN KUMMIKOEILU

**Kestävän asumisen kummitoiminnan
opas tuettuun asumisyksikköön**

Opaskirjan hyödyntäminen

Tuetun asumisyksikön henkilökunta

Tässä opaskirjassa esittelemme kestävän asumisen kummitoiminnan mallia niin, että siitä olisi mahdollisimman paljon käytännön hyötyä tuetun asumisyksikön henkilökunnalle toiminnan käynnistämisessä, ylläpidossa ja jatkuvuuden takaamisessa.

Mikäli asumisyksikön henkilökunta haluaa organisoida kummitoimintaa, on olennaista, että henkilökunnan resurssit on taattu niin, että vähintään yksi asumisohjaaja voi käyttää työaikaansa kummitoiminnan organisointiin ja ylläpitoon soveltaen tämän opaskirjan mallia tai sen osia.

Ensisijaisena toiminnan tarkoituksena on asuinyhteisön yhteisöllisyyden lisääminen ja asukkaan kestävien arjen valintojen edistäminen. Toiminnasta hyötyy koko asuinyhteisö — sekä asukkaat että henkilökunta.

Työvalmentaja

Toiminta voidaan järjestää niin, että asumisyksikön työvalmentaja koordinoi kummitoimintaa. Toimintaan voidaan sisällyttää elementte-

jä, jotka tukevat asukkaiden työhön kuntoutumista, opintoihin palaamista tai opintojen aloittamista. Toiminta voidaan järjestää niin, että se tukee työvalmennuksen tavoitteita myös valmennukseen osallistuvan työntekijän näkökulmasta.

Asumisyksikön hanketyö

Kummitoiminnasta voi löytää yhtymäkohtia asumisyksikön muuhun hanketyöhön. Vaikka teema-alueet eivät kohtaisikaan täydellisesti, voi luovuutta käyttämällä löytää tapoja tehdä sellaista yhteistyötä, josta hyötyvät kaikki. Tämä säästää resursseja, kun yhteistyön kautta toiminnan järjestäminen ei jää vain yhden asumisyksikön henkilökunnan jäsenen vastuulle.

Asumisyksikön asukkaat

Kaikkeen toimintaan ei välttämättä tarvita henkilökuntaa koordinoimaan toimintaa. Opaskirja voi toimia ideapankkina myös tuetun asumisyksikön asukkaille. Asukkaiden kiinnostus ja innostus toimintaa kohtaan vaikuttaa olennaisesti toiminnan onnistumiseen.

Ei ole myöskään suljettu pois sitä, että aktiiviset asukkaat soveltavat tätä opaskirjaa omien edellytystensä perusteella. Tällöin tulisi taata riittävät resurssit esimerkiksi toiminnassa tarvittaviin materiaalihankintoihin ja asukkaiden tukemiseen kestävän asumisen kummina.

Pohdittavaa:

Löytyisikö asumisyksikön henkilökunnasta sopiva henkilö koordinoimaan kummitoimintaa?

Onko asumisyksikössä työvalmentajaa, joka hyötyisi kummitoiminnan järjestämisestä omassa työssään?

Voisiko asumisyksikön hanketyöstä löytää yhtymäkohtia kummitoiminnan toteuttamiseen?

Jos asukkaalla on innostusta koordinoida yhteistä toimintaa, onko sellainen mahdollista?

Kummitoiminnan tavoitteet

Ympäristöllinen kestävyys

Kestävän asumisen kummitoiminnan tavoitteena on lisätä elämisen ympäristöllistä kestävyyttä asukkaan tekemillä arjen valinnoilla. Kestävät arjen valinnat kytkeytyvät tässä opaskirjassa kolmeen teemakokonaisuuteen: kestävään ruokaan, kestävään kuluttamiseen ja kestävään liikkumiseen sekä lähiluonnon hyödyntämiseen. Edistämällä kestäviä valintoja näissä teemakokonaisuuksissa on mahdollista luoda kattava kummitoiminnan kenttä ympäristöllisen kestävyuden vahvistamiseksi asuinyhteisössä.

Sosiaalinen kestävyys

Kestävän asumisen kummitoiminnalla tavoitellaan sosiaalisen kestävyuden vahvistamista toimimalla yhdessä asukkaiden kanssa arjen kestävien valintojen edistämiseksi. Kummitoiminta painottaa asukkaiden yhteisöllistä toimimista huomioiden ympäristöllisen kestävyuden. Yhdessä toimiminen mahdollistaa kestävien arjen valintojen kokeilun käytännönläheisesti ja matalalla kynnyksellä vakiinnuttaen

kestäviä valintoja osaksi asuinyhteisön arkea.

Kestävyys osana elämäntilannetta

Polku tuetusta asumisyksiköstä kohti itsenäistä asumista edellyttää asukkaan elämäntilannan valmiuksien tukemista ja vahvistamista. Arjen kestävyuden avulla asukas saa tukea myös muihin elämäntilannan osa-alueisiin. Kestävillä arjen valinnoilla ja toimintaan osallistumisella tuetaan asukkaan kuntoutumista ruohonjuuritasolla. Kummitoiminta tuo arvokkaan lisän asumisohjaajien jatkuvaan työhön laajentaen tuen kenttää.

Toiminnasta tukea opintoihin ja työhön palaamiseen

Toiminta voidaan asumisyksikössä järjestää niin, että osa toiminnasta on puhtaasti elämyksellistä ja osa toiminnasta voi tukea taitojen kartuttamisen avulla polkuja takaisin opintojen pariin tai palaamista työhön. Toiminta on mahdollista järjestää asumisyksikössä niin, että sisältö täyttää oppilaitoksen osatutkintokriteerit. Työosuusrahan maksaminen osana toimintaa voi tulla kysymykseen, jos toimin-

nan osa-alueet nähdään yleishyödyllisenä ja kuntouttavana työtoimintana.

Asuinyhteisön viihtyisyys

Näillä tavoitteilla tuetaan koko asuinyhteisön viihtyisyyttä yksilön valintojen ja yhteisen toimimisen kautta. Tästä kestävästä asumisen kummitoiminnassa on nimenomaan kyse.

Pohdittavaa:

Miten ympäristöllinen kestävyys on huomioitu asumisyksikössä?

Millaista yhteistä toimintaa asumisyksikössä on jo järjestetty?

Järjestetäänkö asumisyksikössä kuntouttavaa työtoimintaa?

Voisiko kummitoiminta tukea asukkaan opintoihin tai työhön palaamista?

Teemakokonaisuudet

Kestävä ruoka

Kestävän ruoan teemakokonaisuus voi sisältää esimerkiksi kestävän ruoan kursseja ja lähiruokaviljelmän toteuttamisen. Ruokakursseilla yhteisen ruoanlaiton lisäksi voidaan hyödyntää esimerkiksi taloudenhallintaa tai jätteiden lajittelun merkitystä asiasisältönä osana kurssia.

Lähiruokaviljelmän toteuttaminen asumisyksikössä havainnollistaa kaupunkiviljelyn mahdollisuuksia, kartuttaa asukkaan hyötykasvien viljelytaitoja ja tuottaa ruokaa koko asunuyhteisölle. Toiminnassa voidaan hyödyntää myös kompostointia havainnollistamassa viljelyksen ravinnekiertoa. Inspiraation lähteenä voivat toimia vierailut viljelypalstoille tai kaupunkiviljelmille.

Kestävä kuluttaminen

Kestävä kuluttaminen teemakokonaisuutena voi sisältää elämyksellistä tai arkisempaa toimintaa. Esimerkiksi asunuyhteisön yhteinen tavaroiden kierrätykseen liittyvä tempaus tai kierrätystä edistävä leikkimielinen kilpailu voi-

vat edistää kestävään kuluttamiseen käytännönläheisesti. Lisäksi teemakokonaisuus voi sisältää elämyksellisen vierailun johonkin kohteeseen, joka hyvin havainnollistaa jätteiden kiertoa tai kierrätystä — esimerkiksi kierrätyskeskukseen, jätevoimalaan tai uusiokäyttöä edistäviin verstaasiin.

Kestävä liikkuminen ja lähiluonto

Kestävää liikkumista voidaan edistää esimerkiksi pyörien huoltotalkoilla tai asumisyksikön yhteisten pyörien hankinnalla. Huoltotoimenpiteitä voidaan opetella yhdessä tai ammattilaisen ohjauksessa. Lähiluonnon virkistysmahdollisuuksia voidaan havainnollistaa kummitoiminnassa yhteisen ohjatun luontoretken merkeissä vuokrataloyhtiön lähialueilla. Luontoretellä voidaan esimerkiksi hyödyntää opastusta jokamiehen oikeuksiin osana retken asiasisältöä.

Tapahtumat ja toiminnan ylläpito

Teemakokonaisuuksien toiminta voi olla kertaluontoista tai jatkuvaa ylläpitoa edellyttävää. Vierailut tai tapahtumapäivät vaativat suunnit-

telua, mutta eivät ylläpitoa. Toisaalta esimerkiksi yhteiskäyttöpyörät tai lähiruokaviljelmä vaativat ylläpitoa ja kiinnostusta niiden huoltamiseen ja hoitamiseen.

Pohdittavaa:

Millaisia tiloja yhteiselle toimimiselle asunuyhteisössä on valmiiksi sisällä ja ulkona?

Onko lähellänne kummitoiminnan vierailulle sopivia paikkoja?

Omistavatko asukkaat polkupyöriä?

Voisivatko yhteiset pyörät soveltua asumisyksikköönne?

Mitä kiinnostavia luontokohteita läheltänne löytyy?

Toiminnan organisointi

Asukaslähtöisyys suunnittelussa

Toimintaa suunnitellessa on hyvä taata asukkaiden mahdollisuus osallistua kummitoimintaan alusta alkaen. Hyvä lähtökohta on ottaa asukkaat mukaan suunnittelutuokioihin — kertoa mahdollisuuksista sekä antaa asukkaiden valita heille sopivaa toimintaa.

Kummitoiminnan teemakokonaisuudet luovat hyvät raamit toiminnan suunnittelemiseksi — niiden muokkaaminen asukkaiden ja asuinyhteisön tarpeisiin sopiviksi on mielekkään ja onnistuneen toiminnan edellytys. Suunnittelussa voi hyödyntää myös tämän mallin toimintaesimerkkejä ja niitä voi muokata kuhunkin asumisyksikköön sopivaksi asukkaiden toiveiden ja asuinyhteisön ominaispiirteiden mukaisesti.

Kummin ja asukkaiden valmiudet

On hyvä kartoittaa, millaisia valmiuksia, tietoja ja taitoja kummilla ja asukkailla on ennen toimintaan ryhtymistä. On hyvä selvittää, onko asukkailla tai kummilla esimerkiksi viljelyosaaamista, pyörienhuoltokokemusta, tai löytyykö

asuinyhteisöstä innokkaita ruuanlaittajia. Jos osaamista ja innokkuutta löytyy jo valmiiksi omasta takaa, niin organisointiin ei tarvita välttämättä ulkopuolisia tahoja mukaan toimintaa toteuttamaan.

Toiminnan mielekkyyttä ja vaikuttavuutta voi tukea ostamalla palveluita — esimerkiksi ruokakurssin ohjausta, pyöränhuoltoa tai viljelykonsultaatiota. Myös retkien ja vierailujen kohteista on hyvä olla jonkinlainen ehdotus etukäteen pohdittuna.

Ympäristötiimi osaksi toimintaa

Kuhunkin toiminnan osa-alueeseen voidaan etsiä kiinnostuneet asukkaat erikseen. Asumisyksikköön voidaan myös perustaa erillinen ympäristötiimi, jonka jäsenet osallistuvat tiiviisti kummitoiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen. Erillinen ympäristötiimi voi auttaa asukkaiden sitoutumisessa kummitoimintaan ja edistää näin asukkaan osallisuutta asuinyhteisön yhteisiin asioihin sekä auttaa toiminnan juurruttamiseksi osaksi vakiintunutta asumisyksikön toimintaa.

Hankemuotoinen toteuttamistapa

Mikäli kummitoiminta toteutetaan hankemuotoisena on hyvä selvittää, mikä taho voisi toimia toteutuksen hankekumppanina ja hankkeen rahoittajana. Löytyisikö kummitoiminnan toteuttaja asumisyksikön henkilökunnasta, ja voidaanko palkata ulkopuolinen henkilö hanketta varten? On hyvä selvittää, mikä taho hyötyisi asumisyksikön kummitoiminnasta asukkaiden ja henkilökunnan lisäksi.

Pohdittavaa:

Millaisia toiveita asukkailla on asuinyhteisössänne ollut, mitkä voitaisiin kummitoiminnassa toteuttaa?

Onko asukkailla ja henkilökunnalla toimintaa tukevia valmiuksia?

Onko asumisyksikössänne asuinyhteisön yhteisistä asioista kiinnostuneita asukkaita?

Käynnistäminen ja eteneminen

Kestävyyden teemoihin herättely

Yhteisten suunnittelutuokioiden jälkeen on hyvä aloittaa toiminnalla, jossa on mahdollisimman matala osallistumiskynnys. Esimerkiksi ruokakursseille on suhteellisen helppo osallistua — niissä kummi ja asukkaat voivat tutustua, jos he eivät tunne toisiaan entuudestaan. Ja vaikka tuntisivatkin, voi olla tarpeen asettautua asumisohjaajan roolista kummin rooliin, mihin ruokakurssit voivat orientoida hyvin.

Ruoanlaiton ohessa on vaivatonta keskustella myös tulevista suunnitelmista ja niiden kehittämisestä sekä muista kestävän asumisen teemaan liittyvistä asioista — jätteiden lajittelusta, energiankulutuksesta ja asuinyhteisön viihtyisyydestä.

Toiminnan tulisi tarjota heti aluksi jotain hyötyä, jotta siihen olisi asukkaiden mielekästä osallistua. Ruokakurssien maksuton päivällinen tai illallinen voi toimia tällaisena hyötynä tietotaitojen karttumisen ohella.

Sitoutumista vaativa toiminta

Kun kestävyyden teemat ovat tulleet tutuksi,

ja kummi sekä asukkaat ovat tutustuneet keskenään, on mielekästä aloittaa sellainen toiminta, joka vaatii asukkaiden suurempaa sitoutumista. On järkevää edetä niin, että sitoutuminen toimintaan lisääntyy vähitellen — esimerkiksi vierailut eri kohteisiin voivat olla seuraava hyvä askel.

Tämän jälkeen voidaan aloittaa sellainen toiminta, joka edellyttää asukkaan suurempaa kiinnostusta — esimerkiksi pyörien huoltoon sitoutuminen tietyksi ajaksi tai viljelylaatikon hoito kesän aikana. Vastuuta voi tietysti jakaa kiinnostuneiden kesken tasaisesti, niin että toiminta ei muutu painolastiksi. On hyvä mennä eteenpäin vapaaehtoisuuden ja aidon kiinnostuksen ehdoilla.

Oppilaitosyhteistyö ja työosuusraha

Oppilaitosyhteistyötä voi koittaa sisällyttää sitoutumista vaativaan toimintaan asumisyksiköstä riippuen laajentamaan asukkaiden toiminnasta saamaa hyötyä. Esimerkiksi viheralan tai pyörähuollon osatutkintokokonaisuuDET voivat tulla kysymykseen. Jos asumisyksi-

kössä on käytössä työosuusraha osana kuntouttavaa työtoimintaa, voi kummi henkilökunnan kanssa pohtia, täytyisikö koko asumisyhteisöä hyödyttävän työn kriteerit kummitoimintaan osallistumisesta.

Yhteistyö ja osallisuus

Jos sitoutuminen ja innostus etenee toivotusti, niin mikään ei estä ottamasta asukkaita laajemmin mukaan yhteistyöhön. Tällaista yhteistyötä voi olla esimerkiksi toivotun retken suunnittelun vastuualueiden jakaminen. Osallisuus ja toiminta kehittyvät yhteistyön avulla.

Pohdittavaa:

Miten toimintaan voi osallistua mahdollisimman matalalla kynnyksellä?

Miten sitoutumista toimintaan voidaan vahvistaa?

Minkälaista yhteistyötä asukkaat ja henkilökunta ovat jo tehneet?

Tiedottaminen ja viestintä

Aloittamisesta tiedottaminen

Kummitoiminnan aloittamisesta on hyvä tiedottaa näkyvästi sekä asukailta että asumisyksikön henkilökuntaa. Ainakin osan asukkaista tavoittaa julisteet näkyvillä paikoilla ja henkilökohtainen posti. Hyvä tapa tavoittaa koko henkilökunta kerralla on henkilökunnan tiedotussähköpostilista.

Lisäksi on hyvä selvittää, onko asumisyksikössä meneillään muita hankkeita tai toimintaa, johon kummitoiminnan voisi liittää. Hyvän tiedonkulun avulla vältetään päällekkäinen toiminta.

Kutsut tapahtumiin ja toimintaan

Asukkaiden on oleellista saada tietoa tulevasta toiminnasta. Voidaan käyttää myös esimerkiksi erillistä henkilökunnan tiloissa tapahtuvaa ilmoittautumista, jos se sopii asumisyksikössä työskenteleville. Näin kummi saa tiedon kuhunkin tapahtumaan ja toimintaan osallistuvista asukkaista.

Tiedotuksessa on hyvä panostaa mahdollisimman henkilökohtaiseen kutsuun. Kestävän

asumisen kummi voi esimerkiksi kutsua asukkaat mukaan kutsukorteilla. Tiedottaminen toiminnan etenemisestä helpottuu, kun kummi ja asukkaat tutustuvat — tapaamisen yhteydessä esitetyt suulliset kutsut ja muistuttaminen tulevasta toiminnasta toimivat myös hyvin, mikäli toimintaa on riittävän tiheästi asumisyksikössä.

Lisäksi on tarpeellista, että henkilökunta tietää tulevasta toiminnasta. Mikäli yhteistyö sujuu hyvin, henkilökunta voi myös auttaa toiminnasta tiedotettaessa.

Vuorovaikutus

Kestävän asumisen kummilla tulisi olla riittävät kanavat asukkaiden ja henkilökunnan tavoittamiseksi kattavasti. Tärkeää on kartoittaa asukkaille sopivimmat viestintätavat, jotka tavoittavat heidät riittävästi. Jos erillinen ympäristötiimi perustetaan toiminnan aikana, on hyvä, että kummilla ja ympäristötiimillä on oma viestintäalusta tiiviimpään vuorovaikutukseen. Ideat pysyvät hallinnassa, kun aiheen keskustelut pysyvät omalla kanavallaan.

Kestävän asumisen kummi voi toimia myös linkkinä erilaisten ideoiden eteenpäin viemiseksi ja viestiä tarvittavien tahojen kanssa ideoiden toteuttamiseksi. Tällainen linkkinä toimiminen mahdollistaa sen, että asukkaiden ideoita päästään toteuttamaan laajemmin ja osallisuuden kokemus yhteisiin asioihin vahvistuu.

Pohdittavaa:

Miten asumisyksikössänne viestitään siellä tapahtuvasta toiminnasta?

Miten tiedottamista voisi kehittää?

Millainen viestintä tavoittaa asukkaat parhaiten?

Millaisia viestintätapoja asukkaat käyttävät ylipäättään?

Toiminnan aikataulu

Aikataulu

Kummitoiminnan toteuttamiseen on hyvä varata riittävästi aikaa. Mikäli toiminnasta halutaan jatkuvaa, voi teemakokonaisuuksien ideoita toteuttaa vähän kerrallaan. Hankemuotoisessa toteutuksessa vajaa vuosi riittää toiminnan toteuttamiseen huomioiden kaikki teemakokonaisuudet. Ihannetilanne tietysti olisi, jos toiminnasta saataisiin jatkuvaa.

Vuodenajat määrittämässä toimintaa

Vuodenajat määrittävät sitä, millaista toimintaa kulloinkin on mielekästä tehdä. Jos kummitoimintaa toteutetaan hankemuotoisena, on hyvä aloittaa suunnittelu esimerkiksi talven aikana yhdessä asukkaiden kanssa ja toimia ruokakursseilla tai muussa sisätoiminnassa kevättalveen asti.

Myöhemmin keväällä voidaan aloittaa vierailut ja sen jälkeen siirtyä vähitellen enemmän sitoutumista vaativaan toimintaan — tässä vaiheessa tiedetään jo asukkaiden kiinnostuksen taso suhteellisen tarkasti. Esimerkiksi lähiruokaviljelmän toteutus tai yhteiskäyttöpörien

käyttöönotto voidaan ajoittaa kevään lopulle ja kesän alkuun.

Loppupuolella käytännön toiminnassa voidaan panostaa jo laajemmin yhteistyöhön ja jakaa vastuuta toiminnasta myös kiinnostuneille asukkaille — tällainen voi olla esimerkiksi yhteinen useamman päivän kestävä luontoretki.

Kummitoiminnan viisi vaihetta

Kummitoiminnan voi jakaa viiteen vaiheeseen niiden ominaispiirteiden perusteella. Ensimmäisessä vaiheessa suunnitellaan toimintaa yhdessä asukkaiden kanssa ja valitaan sopivimmat toteutustavat. Toisessa toimitaan yhdessä herätellen kestävä arjen valintoihin ja toimitaan sisätiloissa. Kolmannessa vaiheessa tarjotaan kiinnostuneille enemmän sitoutumista vaativaa toimintaa, jossa voi olla myös opinnollistamisen mahdollistavaa tai työosuusrahan oikeuttavaa toimintaa mukana. Neljännen vaiheen toiminnassa kyseeseen tulee yhteistyö ja tietynlainen itseohjautuvuus toiminnassa. Viidennessä vaiheessa voidaan

käydä läpi toimintaa arvioiden opittuja asioita ja taata osaltaan toiminnan jatkuminen soveltuvin osin asumisyksikössä.

Toimintaa vähän kerrallaan

Kummitoiminnan osa-alueita voidaan kokeilla myös osa kerrallaan. Voidaan esimerkiksi kokeilla pyöränhuoltotalkoiden tarjoamista yhtenä keväänä, toisena lähiruokaviljelmän aloittamista ja kolmantena järjestää asumisyksikön kierrätysasiat kuntoon asukaslähtöisesti. Asuinyhteisön ympäristöllistä kestävyttä ja yhteisöllisyyttä voidaan edistää vähitellen, jolloin toiminnan järjestäminen ei vaadi suuria resursseja.

Pohdittavaa:

Millaista toimintaa teillä on asumisyksikössänne eri vuodenaikoina?

Millaisia vaiheita on asukkaille suunnatussa toiminnassa asumisyksikössänne?

Jatkuvuuden takaaminen

Toiminnan jatkon vaivattomuus

Jotta kummitoiminnasta saataisiin jatkuvaa myös hankemuotoisen toteuttamisen jälkeen, tulisi toiminnan jatkaminen olla vaivatonta sekä asukkaille että henkilökunnalle asumisyksikön arjessa.

Kertaluonteisten tapahtumien tai vierailuiden osalta tulisi olla selkeät ohjeet, miten sellaisia voisi järjestää jatkossa, kenen toimesta ja millä resursseilla. Jos kummitoiminnassa jää pysyviä elementtejä käyttöön asumisyksikköön — esimerkiksi viljelylaatikoita tai yhteiskäyttöpyöriä — tulisi kummin taata henkilökunnalle niiden hallinnoinnin mutkattomuus esimerkiksi sopivilla ohjeilla.

Tavoitteena olisi, että toiminta jäisi itseohjautuvana toimintamallina vakiintuneeksi käytännöksi asumisyksikköön niin, että se ei kuormittaisi ketään turhaan. Ihanteellisessa tapauksessa tavoitteena tässä voisi olla mahdollisimman suuri hyöty mahdollisimman vähällä kuormittavuudella. Kuitenkin on hyvä muistaa, että jos toiminnasta nähdään olevan

suurta hyötyä ja positiivista vaikutusta koko asuinyhteisölle, voivat sekä asukkaat että henkilökunta olla valmiita näkemään ylimääräistä vaivaa sen jatkuvuuden takaamiseksi.

Valmiit toimintamallit

Valmiita toimintamalleja on hyvä hyödyntää mahdollisuuksien mukaan toiminnassa jatkuvuuden takaamiseksi. Esimerkiksi jos asumisyksikössä on ollut tapana tehdä ruokaa yhdessä, voivat ohjaaja ja asiasisältö tuoda lisäarvoa yhteiseen ruuanlaittoon. Jos asukkaat ovat osallistuneet kiinteistön viherhoitoon tai kevät- ja syystalkoisiin, niiden yhteyteen voidaan yhdistää viljelylaatikoiden kylvöä ja sadonkorjuuta.

Jos asumisyksikössä on järjestetty retkiä ja vierailuja muutenkin, voidaan kohteita valita myös kestävän arjen näkökulmasta. Näissä tapauksissa myös hankkeiden välinen yhteistyö tulee kysymykseen — esimerkiksi toisen hankkeen järjestämille retkille voidaan lähteä asumisyksikön yhteiskäyttöpyörillä.

Ympäristötiimi jatkokanavana

Mikäli kummitoiminnan aikana perustetaan ympäristötiimi, ovat sen jäsenten saamat positiiviset kokemukset jatkon kannalta olennaisia. Ympäristötiimille voidaan heidän halutesaan jakaa vastuuta myös toiminnan toteuttamisesta jatkossa, esimerkiksi viljelylaatikoiden hoidon koordinoitua tai retkien järjestämistä. Tällöin tulisi asumisyksikön varmistaa ympäristötiimin riittävät resurssit ja tarjota toiminnasta jonkinlaista hyötyä.

Pohdittavaa:

Minkälaisen asuinyhteisön kehityksen eteen on mielekästä nähdä ylimääräistä vaivaa?

Millaisia toimintamalleja asuinyhteisössänne on valmiiksi?

Miten voidaan varmistaa toiminnan jatkuminen henkilökunnan ja asukkaiden vaihtuessa?

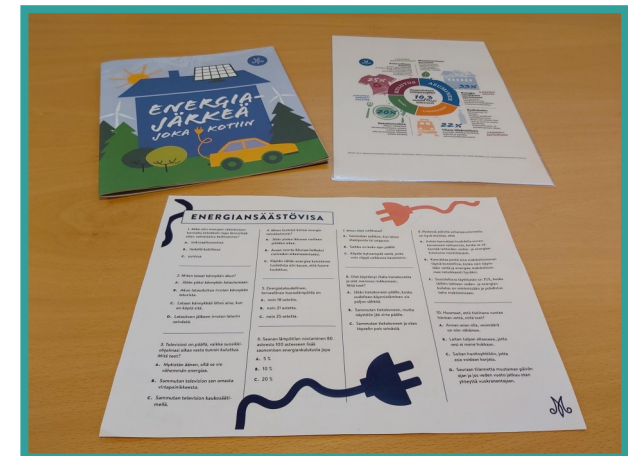
Toimintaesimerkkejä

Ruokakurssit

Kestävän ruoan kursseille voi yhteisen tekemisen lisäksi sisällyttää asiasisältöä esimerkiksi lajittelun merkityksestä ja taloudenhoidosta. Jos asumisyksikössä on käytössä yhteisiä tiloja ruuanlaittoon, niitä on hyvä hyödyntää. Ulkona tapahtuvat kurssit voivat olla myös mielekkäitä. Itseohjattujen kurssien kustannukset pysyvät maltillisina, jos raaka-aineet hankitaan itse. Materiaalia asiasisältöä varten on runsaasti saatavilla netistä. Kustannukset alenevat entisestään, jos myös oman asukasviljelmän raaka-aineita voi hyödyntää.

"Oli mukavaa, kun oppi uusia asioita kierrättämisestä ja ruoanlaitosta."

Toimintaesimerkkejä

Asukkaiden yhteisöviljelmä

Yhteinen viljelmä havainnollistaa käytännönläheisesti pienimuotoista ruuantuotantoa, sen vaiheita ja mahdollisuuksia. Toimintaa voi tukea esimerkiksi viljelypalstoille tai muille kaupunkiviljelmille tehtävillä vierailuilla. Viljelmän ei tarvitse välttämättä olla suuri — pienetkin laatikot voivat havainnollistaa hyvin hyötykasvien tuotantoa. Kustannukset materiaaleista ja välineistä ovat kertaluonteiset. Ylläpitoon ja toistuvuuteen tarvittavat siemenet ja taimet ovat edullisia. Esimerkissämme materiaalit, viljelyvälineistö, mullat, siemenet ja taimet sekä niiden kuljetukset kustansivat noin 500 €.

"Asiakkaat ovat pitäneet kovasti yhteiskäyttöpyöristä ja viljelmälaatikoista."

Toimintaesimerkkejä

Kierrätystempaukset

Kierrätystä voi edistää esimerkiksi tarjoamalla asumisyksikössä puitteet jakamalla lajitteluastioita kodin kierrätyspisteen kunnostamiseen. Myös leikkimielinen kierrätyskilpailu voi edistää kierrättämistä. Lajitteluastiat ovat materiaalihankintoina edullisia, mutta niiden tarjoaminen voi olla kierrätyksen edistämisessä suuri ele, jos talous on muuten asukkaalla tiukoilla. Kierrätyskilpailun järjestäminen vaatii hieman vaivaa, mutta hinnaksi tulee ainoastaan mahdollisten palkintojen kustannukset. Tavaroiden kierrätyspäivä voidaan järjestää asumisyksikön sisällä tai osana asuinalueen siivouspäivää tai asukaskirpputoria.

"On ollut upea saada olla osallisena näihin kaikkiin, mitä hanke on tarjonnut."

Toimintaesimerkkejä

Yhteiskäyttöpyörät

Tuetun asumisyksikön yhteiskäyttöpyörät kannustavat kestävään liikkumiseen heitäkin, joilla ei ole omaa pyörää. Jos asukkaat vastaavat pyörien kunnossapidosta itse, myös huoltotaidot kehittyvät. Pyörät voivat olla käytössä läpi vuoden tai esimerkiksi keväästä loppu- sykseen. Kustannukset pyöristä pysyvät kohtuullisina, jos hankitaan yksinkertaisia, käytettyjä polkupyöriä, joiden huoltoon ei tarvita lukuisia työkaluja ja varaosia. Esimerkkimme viisi kierrätyspyörää, niiden varaosat, lukot, lamput ja huoltotyökalut kustansivat noin 600 euroa.

"Yhteiskäyttökäyttöpyörät olivat hitti ja jäävät lahjoituksenne ansiosta aktiiviseen käyttöön!"

Toimintaesimerkkejä

Lähiluontoretket

Lähiluontoon voi tutustua ohjatusti tai luoda puitteet omatoimiselle retkelle. Ohjatun retken ei tarvitse suuntautua kauas — mielenkiintoisia kohteita löytyy varmasti lukuisia läheltäkin. Mahdollisuuksien mukaan useamman päivänkin retket ovat järjestettävissä — niissä lähiluontoon pääsee tutustumaan syvemmin. Esimerkeissämme kävimme soutamassa kaupunkisoutuveneillä ja teimme kolmen päivän retken Vartiosaareen.

Toivon, että tämänkaltaiset mukavat ja edistystä kaikessa mahdollisessa antavat retket sekä kaikki muu eivät loppuisi, vaan jatkuisivat tulevaisuudessakin.

Lisätietoa

Kestävän asumisen kummikokeilu

Kokeiluhankkeen toteuttivat kumppanuushankkeena Helsingin seudun ympäristöpalvelut ja Y-Säätiö kahdessa kummikohteessa. Hankkeen loppuraportissa on kuvattu ja arvioitu kokeilun toimintaa laajemmin. Kokeilun haasteita, oivalluksia ja kehitysideoita on kuvattu raportissa tarkasti — lukemisesta voi olla apua mallin soveltajalle käytännön työssä. Hankkeen loppuraportti on luettavissa HSY:n nettisivuilla:

<https://julkaisu.hsy.fi/kestavan-asumisen-kummikokeilu.html>

Kestävä kaupunki -ohjelma

Kestävän asumisen kummikokeilu oli osa Kestävä kaupunki -ohjelman kokeiluhankkeita. Tarkempaa tietoa löydät ohjelman nettisivuilta:

<https://www.kestavakaupunki.fi/>

Y-Säätiö

Kokeiluhanke toteutettiin Y-Säätiön asukas-kohteessa. Lisätietoa Y-Säätiöstä löydät osoitteesta:

<https://ysaatio.fi/>

KESTÄVÄN ASUMISEN KUMMIKOEILU

